

ДЕТСКИ КОНФЕРЕНЦИИ

Боряна Иванова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Резюме. Статията представя значението на детските конференции като форма за демократично управление и активно включване на децата от предучилищна възраст при обсъждане на определени проблеми и вземане на решения, които са от значение за цялата възрастова група. Предлагат се различни теми, които могат да се дискутират при провеждане на детските конференции.

Keywords: kindergarten; children; european pedagogical concepts; competences; explorer; creator

В началото на ХХІ век се наблюдава засилен интерес към въвеждане на иновации във всички сфери на науката. Като модерни явления в сферата на педагогиката се приемат детските университети и академии, чрез които у децата се формира интерес към науката и изкуството, развиват се тяхната любознателност, креативност, стремеж да заемат позиция на малки изследователи и творци и от тази позиция да изпитат удоволствие от различните дейности. Развиват се и техните личностни и социални компетентности. В последните години в редица европейски страни доста често в предучилищните образователни институции се организират детски конференции, като форми за засилване на демократичния аспект във взаимоотношенията между педагози и деца и стимулиране на детската активност и отговорност.

Терминът конференция е с латински произход – *conferre*, и означава обсъждане. Участието в конференции е част от живота и от работата на хора, работещи в различни сфери. Ежегодно в почти всички страни се провеждат редица национални и интернационални конференции, презентират се интересни научни доклади и съобщения, съпроводени с оживени дискусии в различни области на науката и изкуството. Конференциите са място, на което специалисти обменят ценни идеи и мнения и които се явяват стимул за въвеждане и популяризиране на иновативни форми и методи на работа.

В конференциите се отразява правото на хората да участват във всичко, което ги касае. Това е право и на всички деца, дори и на децата от предучилищна възраст, въпреки че на пръв поглед, подобна форма за активност от тяхна страна звучи доста абстрактно. В член 13 от Конвенцията за правата на

детето, се посочва: „Детето има свобода за изразяване на мнения. Това право включва свобода да търси, получава и предава информация и идеи от всякакъв вид...“⁽¹⁾.

Всяко едно детско заведение се характеризира със специфична емоционална и творческа атмосфера, за която допринасят както професионализмът и креативността на учителите, така също и активността и желанието на децата да бъдат съпричастни към всичко, което ги заобикаля, което се случва около тях и към което те проявяват интерес.

Повечето от децата от предучилищна възраст в България прекарват ежедневно минимум около 8 часа в детско заведение. Съществуват най-разнообразни форми за стимулиране на тяхното интелектуално, когнитивно, физическо и емоционално-волево развитие. В повечето случаи обаче педагозите мотивират децата за участие в различни дейности.

В конференциите, като специфична форма за демократично управление при малките деца, приоритет имат тяхната инициативност и свобода при изразяване на мнения. Разбира се, че представата за детската личност е в основата както на образователните програми за предучилищна възраст, така също и за провеждането на детски конференции. Например в повечето европейски образователни програми за предучилищните заведения в представата за децата се очертават следните особености:

- децата притежават компетентности;
- стремят се още отначало с всичките си сетива да възприемат и изследват заобикалящия ги свят;
- личността и компетентностите си те развиват чрез контакти с близките си хора и околния свят;
- още след раждането си се отличават с жажда за знания и изпитват радост от научаване на нови неща;
- любознателността и креативността се явяват съществени стимули за тяхното развитие;
- децата притежават различни интереси, дарби, начини за изразяване;
- всяко дете има правото неговата индивидуалност да бъде уважавана и да се развива съобразно собствения си ритъм на учене и житейски път;
- децата са ко-конструктори на знания, идентичност, култура и ценности;
- децата оформят потенциала за бъдещето на всяко едно общество (Hartmann, 2009).

Тази представа за детето, а и редица други, отразени в различни европейски образователни програми за предучилищните заведения, доказват, че още при малките деца, които се отличават с любознателност и жажда за знания, започва формирането на компетентности и своеобразна детска култура именно чрез контакти с другите в заобикалящия ги свят. В Реджио педагогиката децата се определят като творци на собствена култура, които активно разви-

ват компетентностите си в процеса на комуникация с другите деца и с възрастните.

В редица европейски страни от години се организират детски конференции, чрез които на децата се дава възможност да се чувстват инициатори на събитие, което им позволява както да споделят своите мнения по определен проблем, така също и да се вслушат в мнението на другите и с общи усилия да постигнат съгласие по въпроси, вълнуващи всички деца от групата. Конференцията се явява педагогическа форма за активно участие на децата при обсъждане на даден проблем и вземане на решения, касаещи всички деца от групата. Използват се предимно в подготвителните групи в предучилищните заведения, тъй като децата в тази възраст са по-организирани, по-самостоятелни и отговорни в съответствие с усвоените от тях знания и придобит опит.

Продължителността на детските конференции е в зависимост както от интереса на децата, така също и от възрастовите им особености и обикновено продължава около половин час.

Целите, които си поставят детските конференции, са много. Като по-значими сред тях биха могли да се определят следните:

- формиране на комуникативна култура у децата;
- развитие на уменията им ясно да формулират своето мнение, а така също и да умеят да изслушват мненията на другите и да се съобразяват с тях;
- развитие на самостоятелност;
- умение да се планират предстоящи събития;
- желание да се постигне определен резултат;
- умение да се действа в екип;
- формиране на емпатийни чувства;
- развитие на умение да се поема отговорност;
- стремеж към спазване на приетите решения;
- умения за контрол и самоконтрол;
- повишаване на детското самочувствие.

По време на конференциите биха могли да се обсъждат различни **теми** например:

- интериорът в детските помещения;
- планиране и оформяне на празници;
- подготовка и осъществяване на проекти;
- посещения на изложби;
- подготовка за екскурзии;
- правила, които трябва да се спазват в групата;
- уважение към родителите и близките;
- справяне с възникнали конфликти;

- взаимоотношения между децата и между децата и педагозите;
- участие на родителите в дейностите в детската градина.

Детските конференции трябва така да бъдат организирани, че децата да се чувстват инициатори на определени събития, да им се даде възможност да предлагат свои идеи, които мотивират, да дискутират помежду си по теми, които ги вълнуват и са ценни за всички деца от групата. Те постепенно осъзнават, че са част от един колектив и мнението им има значение за всички. Едновременно с това е необходимо да се съобразяват с мнението на другите, за да се достигне до общи решения, които се приемат от цялата група.

Като педагогическа форма за стимулиране на активността на децата, конференциите съдействат до голяма степен за:

- развитие на уменията на децата да представят пред всички останали своето мнение, да споделят своите чувства;
- умение да се изразяват разбираемо за останалите;
- желание да се съобразят с мненията на другите;
- умение да проявят уважение към връстниците си, когато споделят свои възгледи;
- умение да правят компромиси;
- разбиране на значението на своето участие при групови дискусии.

В процеса на конференциите се развиват уменията за контрол, самоконтрол и оценка и самооценка у децата, които са необходими не само за обучението им в училище, но и за техния живот.

При обсъжданията по дадена тема необходимо е децата да се чувстват свободни да изкажат мнение, но едновременно с това е необходимо и да се съобразяват с правилата, приети в групата.

Съществуват различни начини за организиране и осъществяване на детските конференции, в зависимост от интересите, знанията, уменията и опита на децата, а така също и от професионализма, творчеството на педагозите и желанието им да дадат шанс на децата да бъдат активни и съпричастни към всички проблеми, които са от значение за тях.

Като **основни моменти** при организиране на конференциите могат да се очертаят следните (Leitner, 2010):

- датата на конференцията е предварително обявена;
- за място на провеждане в повечето случаи се определя зала или физкултурен салон;
- помещението е предварително украсено;
- двете учителки от групата присъстват заедно с децата (предимно от подготвителната група);
- избират се две деца, които ръководят конференцията;
- учителките помагат на водещите при необходимост;

- когато от децата се изисква да гласуват по определен въпрос, подходящо е предварително да се подготвят жетони.

Въпреки че конференциите са форма за стимулиране на детската активност, те не биха могли да се проведат без участието на учителките в групата. Те са тези, които подготвят провеждането на детските конференции, отговарят за тяхната организация и съвместно с децата се стремят към изпълнение на взетите решения.

Ролята на педагозите се очертава в следните насоки:

- да създадат уютна обстановка за провеждане на конференцията;
- да мотивират децата при избора на тема,;
- да стимулират активността им;
- да им помагат при формулиране на изказванията;
- да ги поощряват при изразяване на емоции;
- при конфронтация на мнения да накарат децата сами да изберат най-подходящото за тях решение;
- да формират умение у тях сами да се стремят да решават възникнали конфликти;
- децата да почувстват, че могат да са равноправни с възрастните;
- да се засили увереността им, че и те като възрастните, са способни да вземат самостоятелни решения;
- да стимулират детското самочувствие;
- да засилят удовлетвореността у децата, че всяко едно от тях може да допринесе за вземане на ценни за групата решения;
- да създадат радостно чувство у децата при споделяне на своите идеи;
- да превърнат провеждането на детски конференции в необходима форма за вземане на решения за проблеми и предстоящи събития.

Когато конференциите станат неразделна част от живота на децата в предучилищните заведения, те постепенно изразяват желание сами да ги организират, за да имат възможност да дискутират по определени проблеми, които ги вълнуват, да се стремят да търсят и намират различни решения, което, от своя страна, стимулира тяхната самостоятелност и отговорност. Те разбират, че решенията, приети на конференциите, са валидни за всички деца в групата.

Провеждането на детски конференции дава информация на учителите за отношението на децата към значимите за тях проблеми, техните настроения, знания и опит, умението им да бъдат инициатори на събития.

С резултатите от конференциите винаги се запознават и родителите – те получават информация за предстоящите събития, организацията по тях и мнението на децата им.

NOTES / БЕЛЕЖКИ

1. Konvention über die Rechte des Kindes. In: www.google.de, 2017.

REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

Hartmann, W. et al. (2009). *Bundesländerübergreifender Bildungsrahmenplan für elementare*. Wien: Bildungseinrichtungen in Oesterreich.

Leitner, B. (2010). Kinderkonferenz, Meckerstuhl und offene Themen. *Betrifft Kinder*, Heft 10.

CHILDREN'S CONFERENCES

Abstract. The article presents the importance of the children's conference as a form of democratic leadership style and active inclusion of preschool children in the discussion of problems and decision making that are of great importance for the whole age group. Selection topics are offered for discussion during the children's conference.

✉ **Dr. Borjana Ivanova, Assoc. Prof.**
University of Plovdiv "Paisii Hilendarski"
Plovdiv, Bulgaria
E-mail: borjana_ivanova@abv.bg